

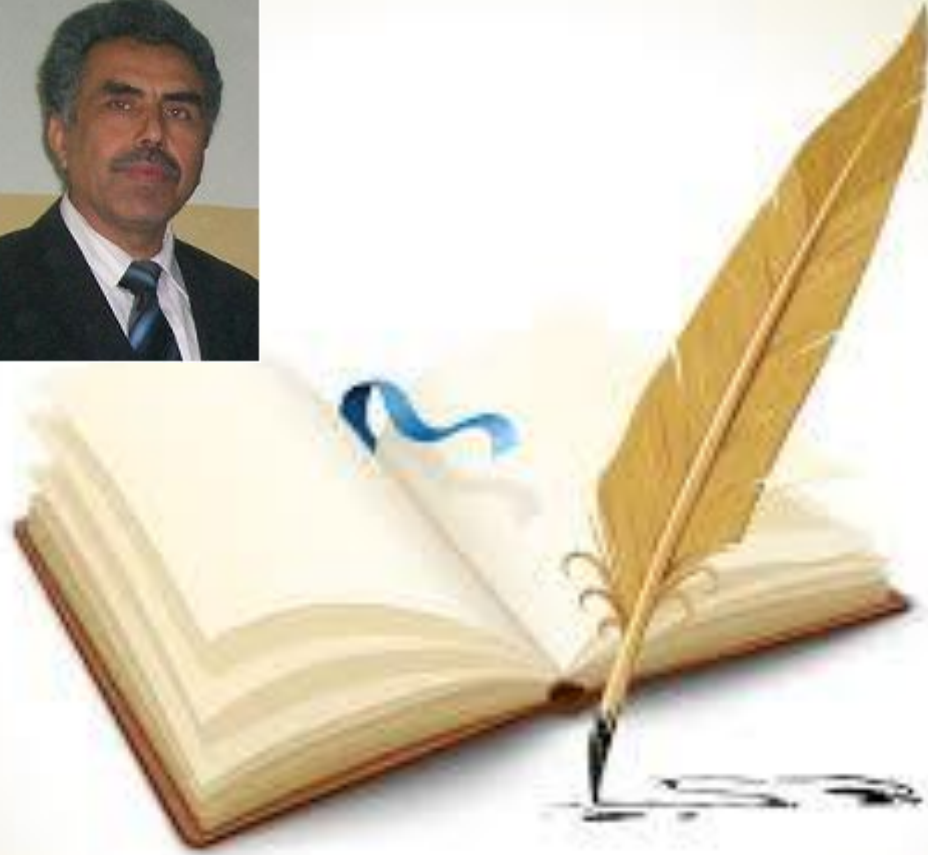
Ministry of Higher Education

Presentation by:

- ▣ Prof.Drs.MSc.R.Zwakman

طرح اصلاح نظام تعليمی و تحصيلی

پوهنمل دكتور اندوس رحمت خواکمن

نیازمندی اصلاح و انکشاف نظام تعلیمی و تحصیلی کشور:

جامعه ما مانند سایر جوامع جهان به سرعت در حالت تغییر است و از فارغ التحصیلان تقاضای بیشتر دارد. نیازمندی زمان است که محصلین مهارت های دیجیتال را کسب نمایند، خود را به پیشرفت سریع ساینس و تکنالوجی عیار سازند و تجارب نو را بدست آورند، تا بتوانند از تیوری و نظریات در عمل استفاده کنند.

کتاب های کهنه، منابع معلوماتی فرسوده، روش های تدریسی از کار افتاده و میتود های غیر معیاری و غیر علمی تحقیقاتی، آموزش با کیفیت و مؤثر را به وجود آورده نمیتواند.

از این جهت بدبختانه فارغ التحصیلان کشور ما شایستگی لازم کار مسلکی را ندارند و نمیتوانند در بازار کار یابی، کار مناسب را به دست آورند.

- - زموږ د هېواد او ټولني اړتياوې او د وخت او زمان تقاضا له موږ غواړي چې په خپل تعليمي او تحصيلي نظام له سره کتنه وکړو.
- - په بنوونځيو کې زموږ زده کړې عمومي دي، د پوهنې وزارت له بده مرغه تر اوسه نه دی توانيدلی چې ثانوي زده کړې په ځانگو وويشي.
- په عمومي ثانوي زده کړو کې ، په يوه تعليمي کال کې د ۱۶ مضامينو لوستل چې زياتره يې يوازې عمومي معلومات وي د سيمې او نړۍ په معيار برابر نه دي . له همدې امله زده کوونکي د مهارتونو او تجربو د ترلاسه کولو او فکر کولو لپاره وخت نه مومي او د زده کړو اغېزمنتيا له منځه ځي.
- - د دې تر څنګ بيا نو له لیسو ټول فارغان او تومات د کانکور ازموينو ته هم ور پيژندل کيږي او هيله لري چې په پوهنتونونو کې شامل او جذب شي.

زمور د لوړو زده کړو محصلين هم زياتره تيوري لولي، او لازم مهارتونه نه تر لاسه کوي. عملي، ساحوي او تطبيقاتي کارونه نيمگري دي، د ستاز او انتر شيپ پروگرامونه هم عام شوي نه دي او فارغ ورکونکي موسسي د استخدام له ساحو سره نه دي نښلول شوي.

که څه هم په دې وروستيو کې ځني نيمگري تياوي تشخيص شوي او د ستونزو د حل لپاره مثبت گامونه اخيستل شوي دي خو د ستونزو د هراړخيز حل او د ټول تعليمي نظام او سيستم د اصلاح او سمون اړتيا ليدل کيږي.

له بلې خوا بېلابيلو پوهنځيو او څانگو ته جذب هم د کاري ساحې او بازار د اړتيا او پلان پر بنسټ نه تر سره کيږي. معقول انډول نلري.

- د زده کړو د اوسنيو دوو وزارتونو تشکيلات هم ډير پرسېدلي دي، کار او معقول نه دي. همدارنگه په ډيرو برخو کې دواړه وزارتونه هم، همغږي نه دي او له همدې امله د زده کړو او نصاب عمودي او افقي تسلسل نيمگري تياوي لري.

□ - قسمیکه تذکر صورت گرفت تسلسل و هماهنگی در نصاب تعلیمی بسیار ضرور است. در حقیقت نصاب درسی شامل سازمان دهی یک سلسله فعالیت های آموزشی، به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار متعلم یا محصل و ارزیابی میزان تحقق این تغییرات است .

- نصاب درسی محتوای آموزش را در برمیگیرد و در حقیقت پلان، پروگرام و برنامه آموزشی است بخاطر رسیدن به اهداف مشخص و معین.

□ - بدون یک نصاب معیاری، عصری و بهتر، آموزش باکیفیت و مؤثر ناممکن است، از این لحاظ نصاب ارزش و اهمیت خاص خود را دارد و حکومتات میکوشند که نصاب و نظام تعلیمی را طوری انکشاف دهند که جوابگوی حال و آینده باشد.

پورته ټکو ته په پام سره د دې لپاره چې زده کړې مو د ټولني د نن او سبا اړتياوو ته ځواب ووايي، نصاب مو ملي ارزښتونه خوندي کړي او په سيمه ييزو او نړيوالو معيارونو برابر وي، فارغان مو د کار لازمه وړتيا او د جذب ټاکلی ساحه ولري نو د تعليمي او تحصيلي نظام اصلاح او سمون مو اړين برېښي.

ساختار سیستم فعلی تعلیمی و تربیتی معارف

شماره	پروگرام	مدت (سن)
۱	شیر خوارگاه و کودکستان	از سه ماهه تا ۶ سال
۲	تعلیمات ابتدایی، اجباری و همگانی	از صنف ۱ - ۶ (7-12 ساله)
۳	تعلیمات متوسطه، اجباری و همگانی (عمومی، اسلامی)	صنوف 7-9 (13-15 ساله)
۴	تعلیمات ثانوی، مسلکی تخنیکی و حرفه یی، تربیة معلم، ادامه تعلیمات اسلامی	صنوف 10-12 (16-18 ساله)
۵	ادامه تعلیمات مسلکی تخنیکی و حرفه یی، تربیة معلم، و تعلیمات اسلامی	صنوف 13-14 (19-20 ساله)

تحصیلات عالی

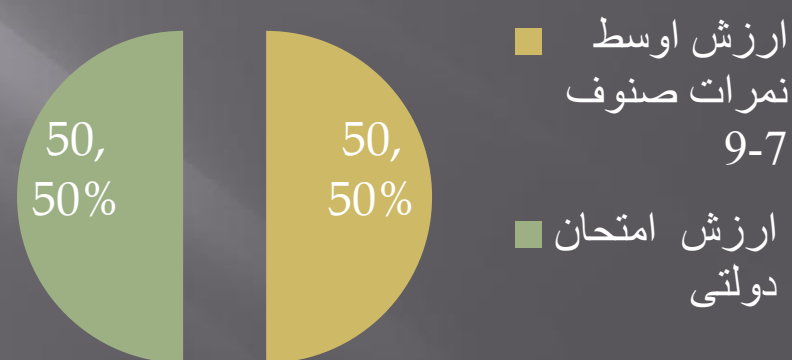
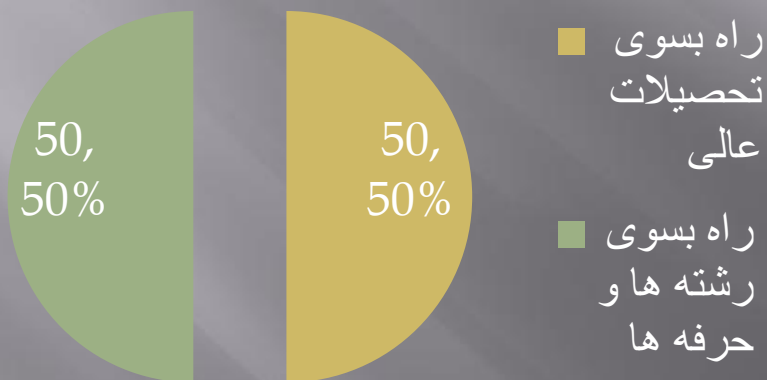
پیشنهاد اصلاحی:

- 1- امتحان دولتی یا کانکور از فارغان صنف ۹ گرفته شود طوری که:
الف: 50 فیصد ارزش امتحان باشد
ب- 50 فیصد ارزش اوسط نمرات صنوف 7-9 در نظر گرفته شود
- 2- از مجموع فارغان، نظر به تقاضا، امکانات و شرایط، تقریباً نصف ان که نمرات بلند دارد با در نظر داشت علاقه شان به جهت و یا راه تعلیمات تیوریکی سوق گردند، شامل لیسه ها شوند و بعد از فراغت از لیسه ها به اساس طرز العمل خاص شامل تحصیلات عالی گردند.
- 3- نصف باقیمانده با در نظر داشت نمرات و انتخاب متعلمین به مکاتب حرفه یی، مسلکی و رشته ها معرفی گردند.
- 4- بعداً به 20 فیصد فارغان ممتاز مکاتب مسلکی و حرفه یی نیز به اساس یک طرز العمل جداگانه زمینه تحصیلات عالی مساعد گردد

امتحان دولتی از فارغان صنف 9

بعد از ارزیابی

روش ارزیابی

رشته های پیشنهادی برای تعلیمات ثانوی، بعد از صنف ۹

ساینس یا علوم طبیعی و
تخنیک

ساینس و صحت

اقتصاد و علوم اجتماعی

کلتور و علوم اجتماعی

رشته ساینس و تکنیک

1- مضامین اختصاصی:

- ریاضی
- هندسه
- مثلثات
- فزیک
- کیمیا
- جیولوجی

2- مضامین عمومی:

- لسان اول رسمی (زبان مادری)
- لسان دوم رسمی
- لسان خارجی
- تعلیم و تربیه اسلامی (عقاید، حدیث، فقه، تفسیر شریف)
- کمپیوتر
- تربیت بدنی

3- مضامین انتخابی: زراعت، مهارتهای مسلکی، محیط زیست

پوهنځي ها و رشته هاي جذب

- پوليټيخنيک
- انجنيري
- محيط زيست
- زمين شناسي
- ساينس
- زراعت
- معادن
- تعليم و تربيه
- کمپيوټر ساينس

رشته ساینس و صحت

1- مضامین اختصاصی:

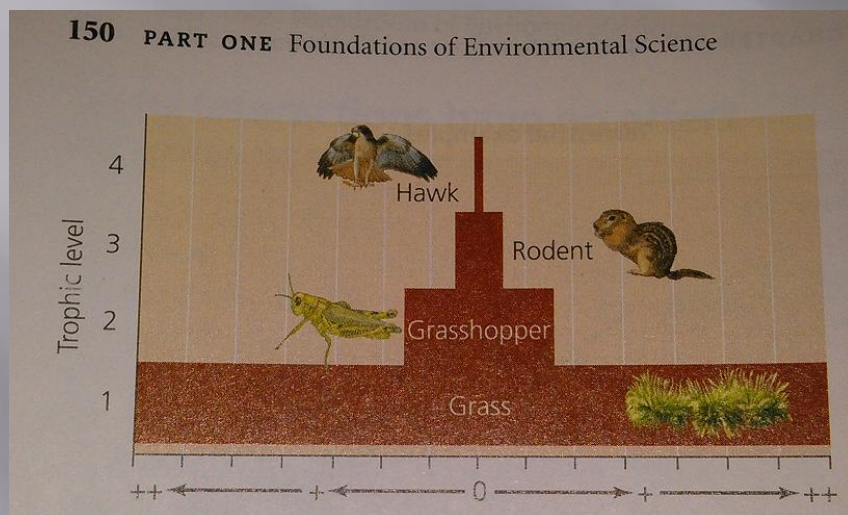
- بیولوژی
- کیمیا
- ریاضی
-

2- مضامین عمومی:

- لسان اول رسمی (زبان مادری)
- لسان دوم رسمی
- لسان خارجی
- تعلیم و تربیه اسلامی (عقاید، حدیث، فقه، تفسیر شریف)
- کمپیوتر
- تربیت بدنی

3- مضامین انتخابی: جغرافیه فزیک، مهارتهای مسلکی، محیط زیست

پوهنځي ها و رسته هاي جذب

- طَب □
- فارمسی □
- ساینس □
- ستوماتولوژی □
- وترنری □
- زراعت □
- محیط زیست □
- تعلیم و تربیه □

رشته اقتصاد و علوم اجتماعی

1- مضامین اختصاصی:

ریاضی

جغرافیه

تاریخ

معلومات مدنی

اقتصاد خانواده

2- مضامین عمومی

لسان اول رسمی (زبان مادری)

لسان دوم رسمی

لسان خارجی

تعلیم و تربیه اسلامی (عقاید،

حدیث، فقه، تفسیر شریف)

کمپیوتر

تربیت بدنی

3- مضامین انتخابی: کلتور، مهارتهای مسلکی، محیط زیست، تدبیر منزل

پوهنخی ها و رشته های جذب

- اقتصاد
- زمین شناسی
- اداره عامه
- علوم اجتماعی
- کمپیوتر ساینس
- تعلیم و تربیه
- توریزم

رشته علوم اجتماعی و کلتور

1- مضامین اختصاصی:

- جغرافیه
- تاریخ
- معلومات مدنی
- لسان اول رسمی (زبان مادری)
- لسان دوم رسمی
- لسان خارجی
- کلتور

2- مضامین عمومی

- تعلیم و تربیه اسلامی (عقاید، حدیث، فقه، تفسیر شریف)
- کمپیوتر
- تربیت بدنی

3- مضامین انتخابی: ، مهارتهای مسلکی، محیط زیست، تدبیر منزل

پوهنځی ها و رشته های جذب

- حقوق و علوم سیاسی
- شرعیات
- ادبیات
- ژورنالیزم
- هنرها
- اداره عامه
- علوم اجتماعی
- تعلیم و تربیه

شرایط جذب فارغان لیسه هادر پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی

انعه از محصلان که دیپلوم فراغت را از رشته مربوطه اخذ نمایند میتوانند به اساس طرز العمل خاص و شرایط ذیل شامل پوهنخی ها و رشته های پوهنتون های دولتی و خصوصی شوند:

۱- اوسط نمرات صنوف ۱۰-۱۲ (به ارزش ۵۰٪)

۲- امتحان اختصاصی در بخش مربوطه (با ارزش ۵۰٪)

تَشْكِلات

□ بخاطر هماهنگی بیشتر در امور و صرفه جویی مالی، ایجاب مینماید تا به عوض دو وزارت یک وزارت بنام معارف و یا آموزش (پوهنه، زده کری) ایجاد گردد. که دارای معینیت های لازم و ضروری باشد. البته با حفظ ریاست های ضروری و مهم، تا هیچ مامور و وظیفه شانرا از دست ندهد و بی سرنوشت نماند

□ با در نظر داشت دادن استقلالیت نسبی و معقول به پوهنتون ها

تشکیلات

وزارت

معینیت تعلیمات اسلامی

معینیت تعلیمات
مسلکی و حرفه‌یی

کمیته مستقل
امتحانات کانکور

کمیته سواد آموزی

معینیت اداری

کمیته تحقیقات و
نشرات

کمیته نصاب

معینیت تعلیمات
عمومی

کمیته منابع
بشری

کمیته پلان، نیاز سنجی،
کار و امور اجتماعی

معینیت
تحصیلات عالی
دولتی

معینیت
تحصیلات عالی
خصوصی

یادداشت: ممکن است عوض معینیت های تحصیلات عالی کمیسیون مستقل تحصیلات عالی ساخته شود

اصلاح قوانین و مقررات

وزارت کار و امور اجتماعی به اساس تفاهم و کار مشترک با کمیته پلان و نیاز سنجی و ریاست اصلاحات اداری برای جذب فارغ التحصیلان پوهنتون ها و فارغان رشته های حرفوی و مسلکی ، مقررات جدید را وضع نمایند طوریکه:

کوشش شود که حق اولویت به اشخاص مسلکی در رشته مربوطه داده شود

به فارغان رشته های حرفوی در تمام عرصه ها اعم از هتل داری، بهداشتی، ساختمانی و غیره به اساس مقررات حق اولویت داده شود و زمینه جذب و استخدام آنها فراهم گردد.

په لوړو زده کړو کې د اصلاح او مثبت بدلون ځنې نور اساسي ټکي

- لومړی گام: د کار او ټولنيزو چارو وزارت او نورو اړوندو ادارو په مرسته په بېلابېلو څانگو کې د ملي کادر دنو د اړتيا تشخيص.
(د يو گډ کار مسلکي کميسيون جوړول)
- دوهم گام: د پوهنې له وزارت سره په ثانوي دوره کې د څانگو پر ویش تفاهم ته رسيدل او په دې هکله جدی بریکړه. (مهرباني وکړئ تفصيل د طرحی په پای کې و گورئ)
- د هېواد ټولو سيمو او هر بچي ته د متوازنو او عادلانه زده کړو د برابرولو هڅه. (عملي طرحه جوړول).

□ مرکزی پوهنتونونو ته د ټولو ولایاتو سهم په نظر کې نیول (عملی معقوله او عادلانه طرحه جوړول)

□ جنگ خپلو ولایاتو اولیري پرتو بیوزلو سیمو ته د پوهنی وزارت په مرسته په لوړو زده کړو کې د زمینی برابرول. (د توافق په صورت کې د امدادګی موسسو او دی ته ورته پروګرامونو د جوړولو طرحه جوړول.)

□ د نصاب، درسی موادو او وسایلو، درسی متودونو، بشري منابعو، کتابتونونو، خپروونو، فزیکي درسی محیط او نورو ټولو برخو کې، د هر پوهنتون د تحصیلی نصاب او درسی حالت د ارزونې د راپور په پای کې زما ځانګړی طرحی او وړاندیزونه ځای شويدي

THE END

